

[Ib Nørlund]

skeste påhit, og så til den amerikanske præsidents undertegnelse af traktater med Sovjetunionen med udtrykkelig anerkendelse af dette princip. I samme forbindelse undertegnedes de første aftaler om begrænsningen af de strategiske rustninger. De løste vel langtfra alle problemer, men de var udtryk for, at momenter af realisme vandt frem på bekostning af eventyrpolitik.

Så meget mere beklageligt var det, at Carteradministrationen i direkte strid med sine valgløfter en tid lang søgte at gå tilbage fra disse aftaler. Selv om den senere har taget visse skridt fremad igen vedrørende strategiske våben, så er det i USA blevet ledsaget af en voldsom kampagne fra magtfulde kredse med det formål at skræmme den offentlige mening bort fra nedrustningens vej. Ethvert skridt til overenskomst bliver udskreget som eftergiveness eller underdanighed over for Sovjetunionen. Der gøres pludselig den opdagelse, at man lever under en overhængende sovjetisk trussel. CIA begår offentlig pønitense om, at det før har bedømt situationen alt for optimistisk osv. NATOs øverste spidser deltager ivrigt og leder skræmme-kampagnerne ud over alle medlemslandene. Det er en farlig forgiftning af den internationale atmosfære, som det også må være en dansk opgave at vende sig imod, fremfor alt gennem konstruktiv indsats for nedrustning.

Det er til umådelig gavn for den internationale situation, at de socialistiske lande har mødt denne kampagne med tålmodig fremsættelse af konkrete og udarbejdede forslag til nedrustning, om indstilling af kernevåbenproduktion og gradvis afskaffelse af disse våben, om forbud mod alle kernevåbenforsøg, om atomfri zoner til lands og til vands, om ligelig nedskæring af de militære styrker i Centraleuropa, om traktatlig forpligtelse til ikke som den første at anvende kernevåben – for bare at nævne nogle af dem.

Jeg ved vel, at de, som her optræder med professionel mistillid til socialismen, med en flot håndbevægelse vifter sådanne forslag til sidé. Alligevel burde vel selv de forstå værdien af, at det er sådanne forslag, der fremsættes som forhandlingsgrundlag fra dem, som de opfatter som deres modpart, men som de ikke kommer uden om at forhandle med og træffe overenskomst med, hvis en løsning skal nås.

Udenrigsministeren har tidligere overlegent afvist disse forslag som propaganda, og der var også en tilbøjelighed til det i ministerens tale i dag, men hvis så var, så ville det dog være rimeligere at tage denne propaganda på ordet igennem konstruktive modforslag. I øvrigt vil jeg sige, at det ville være meget lykkeligere for verden at leve under indtrykket af en propaganda for nedrustning end af en propaganda for oprustning. Deri ligger vel også den folkelige opbakning, som der blev talt om.

Når man i denne forbindelse fremdrager de 6 u-både, som for halvandet år siden af forsvarrets årvågne efterretningstjeneste er blevet observeret gående ned igennem Store Bælt – under betingelser, som samme tjeneste siger er i overensstemmelse med alle internationale aftaler – så synes jeg, det er at glide ud i noget, som netop tjener som en propaganda for oprustning.

Helsinkiaftalerne omfattede ikke direkte nedrustningen, som jo skulle forhandles og bliver forhandlet andetsteds, men omfattede dog sådanne tillidskabende foranstaltninger, som er en af dens forudsætninger. Når man i Beograd ikke er nået længere med opfølgning af dem, skyldes det først og fremmest, at man ville se bort fra disse aftalers afgørende og udtrykkeligt fastslåede hovedtanke, nemlig at deres principper for forholdene mellem staterne udgør en helhed – som det hedder i Helsinkiaftalerne: »... idet ethvert af dem fortolkes under hensyntagen til de øvrige«. Anderledes kan det jo ikke være. Man kan f. eks. ikke opnå åbenhed mellem staterne uden også at garantere ikke-indblanding, bl. a. – for at nævne et eksempel – ved at standse CIAs nyligt dokumenterede systematiske anvendelse af journalister til spionageformål. Men navnlig var det et misbrug af talen om menneskerettigheder, som ledte Beogradforhandlingerne på ufrugtbare veje. Jeg taler om et misbrug, for ingen behøver at belære os om kamp for menneskerettigheder, men den mest fundamentale ret er vel retten til livet, og derfor kan det ikke virke overbevisende, når man under store ord om menneskerettigheder afviser at påtage sig forpligtelse til ikke at påbegynde kernekrieg.

Regeringen burde navnlig være advaret mod et sådant misbrug, eftersom Socialistisk Internationale, som statsministeren jo under-